

DEMİRYOLU İŞLETMELİĞİ YETKİLENDİRME YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yapılan demiryolu taşımacılık faaliyetlerinin düzenlenebilmesi için demiryolu altyapı ve demiryolu tren işletmecileri ile acente, gar veya istasyon işletmecisi faaliyetlerinde bulunanların;

- Hizmet esasları, mesleki saygınlıkları ile mali ve mesleki yeterlik şartlarının belirlenmesi,
- Faaliyet gösterenlerin hakları, yetkileri, yükümlülükleri ile sorumluluklarının belirtilmesi, yetkilendirilmesi ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları, düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olmayan hatlara, banliyö işletmecilerine, şehir içi raylı toplu taşıma işletmecilerine, metrolara, tramvaylara, hafif raylı sistem araçlarına ve bu araçların kullanıldığı altyapıya uygulanmaz.

(3) Bu Yönetmelik hükümleri, ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olan özel mülkiyete ait demiryolu altyapısı üzerinde mülkiyet sahibinin kendi ihtiyaçları için yaptığı taşımacılıkta uygulanmaz.

(4) Bu Yönetmelik hükümleri, ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olmayan sadece tarihi veya turistik amaçla kullanılan demiryolu altyapısı ve demiryolu tren işletmecileri için uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi, 24/4/2013 tarihli ve 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 477 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Acente: Demiryolu taşımacılığı alanında; ticari mümessil, ticari vekil, satış memuru veya müstahdem gibi bağımlı bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak belirli bir yer veya bölge içinde daimî surette bir veya birden fazla taşımacıyı ilgilendiren sözleşmelerde aracılık etmeyi ve onlar adına taşıma sözleşmesi yapmayı meslek edinen ve Bakanlıkça yetki belgesi verilen gerçek kişileri, kamu tüzel kişileri ve şirketleri,

b) Bağımsız denetim kuruluşu: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca bağımsız denetim yapmakla yetkilendirilen, ortakları yeminli mali müşavirlik ya da serbest muhasebeci mali müşavirlik ruhsatını almış meslek mensuplarından oluşan sermaye şirketlerini,

c) Bakan: Ulaştırma ve Altyapı Bakanını,

ç) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,

d) Çeken araç: Demiryolu üzerinde kendi tahrik güçleriyle hareket etme yeteneği olan her türlü aracı,

e) Çekilen araç: Demiryolu üzerinde kendi güçleri ile hareket etme yeteneği olmayan yük ve yolcu taşımada kullanılan her türlü demiryolu araçlarını,

f) Demiryolu altyapısı: Demiryolunu oluşturan zemin, balast, travers ve ray ile elektrifikasyon, sinyalizasyon ve haberleşme tesisleriyle bunların tamamlayıcısı her türlü sanat yapısı, tesis, gar ve istasyonları, lojistik ve yük merkezleri ve bunların eklentileri ile iltisak hatlarını,

g) Demiryolu altyapı işletmecisi: Tasarrufundaki demiryolu altyapısını güvenli bir şekilde işletmek ve demiryolu tren işletmecilerinin hizmetine sunmak hususunda Bakanlıkça yetkilendirilmiş tüzel kişileri ve şirketleri,

ğ) Demiryolu aracı: Hat yapım, bakım, tamir ve kontrol araçları dahil her türlü çeken ve çekilen araçlar ile tren setlerini,

h) Demiryolu işletmecileri: Bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre Bakanlıkça yetki belgesine sahip gerçek ve tüzel kişileri,

ı) Demiryolu tren işletmecisi: Ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yük ve/veya yolcu taşımacılığı ile manevra işleri yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş tüzel kişileri,

i) Elektronik tebligat: 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve 6/12/2018 tarihli ve 30617 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektronik Tebligat Yönetmeliğine uygun olarak elektronik ortamda yapılan tebligatı,

j) Elektronik tebligat adresi: Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından, gerçek kişiler için kimlik bilgileri, tüzel kişiler için ise tabi oldukları sistem bilgileri esas alınmak suretiyle tek ve benzersiz şekilde oluşturulan ve Ulusal Elektronik Tebligat Sistemine (UETS) kaydedilen tebligat adresini,

k) Elektronik tebligat sistemi: 7201 sayılı Kanun ve bu Yönetmeliğe göre düzenlenen idari para cezalarının, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 107/A maddesi hükümlerine göre Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından kurulan teknik altyapı üzerinden muhatapların elektronik adreslerine tebliğ edilmek üzere tebliğ evrakının gönderildiği ve elektronik ortamda delillendirilerek tesliminin sağlandığı sistemi,

l) Emniyet sertifikası: Demiryolu ulaştırma hizmetlerinin tüm süreçlerinin emniyetli bir şekilde yönetildiğini gösteren, demiryolu tren ve şehir içi raylı toplu taşıma işletmecisinin emniyet yönetim sistemi kurduğunu, ilgili emniyet standartları ile kurallarına uyum gösterebildiğini kanıtlayan ve Bakanlık tarafından bu işletmecilere verilen sertifikayı,

m) Emniyet yetkilendirmesi: Demiryolu ulaştırma hizmetlerinin tüm süreçlerinin emniyetli bir şekilde yönetildiğini gösteren, demiryolu altyapı ve şehir içi raylı toplu taşıma işletmecisinin emniyet yönetim sistemi kurduğunu, ilgili emniyet standartları ile kurallarına uyum gösterebildiğini kanıtlayan ve Bakanlık tarafından bu işletmecilere verilen yetkilendirmeyi,

n) Emniyet yönetim sistemi: 19/11/2015 tarihli ve 29537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Demiryolu Emniyet Yönetmeliğine uygun olarak; demiryolu altyapı ve tren işletmecilerinin emniyetli çalışmasını sağlayacak, tehlikelerin ve kazaların azaltılmasına, risklerin düşürülmesine yönelik önlemlerin sistematik olarak belirlenmesi ve buna göre kuralların, talimatların, süreçlerin devamlı takip edilerek revize edilebilmesini sağlayan organizasyonel yapıyı,

o) Gar: Demiryoluyla yolculuk edenlerin ihtiyaçlarının geniş ölçüde karşılandığı büyük tren istasyonlarını,

ö) Hat: Demiryolu ulaşımı sağlayan bir çeken ve çekilen aracın uğradığı yerlerin bütünü, demiryolunu,

p) İltisak hattı: Ulusal demiryolu altyapı ağından özel kullanıma ait demiryolu altyapısına bağlantı sağlayan hattı,

r) İstasyon: Trafikle ilgili hizmetlerin TCDD tarafından yürütüldüğü, yolcu ve/veya yük taşımaya yarayan demiryolu ve tesislerinin bulunduğu yerleri,

s) İstasyon veya gar işletmecisi: Bir gar veya istasyonu işletmek üzere Bakanlıkça yetki belgesi verilen tüzel kişileri,

ş) Kefalet senetleri: Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerini,

t) Manevra hizmetleri: Trenlerin istasyonlardan gönderilmesi, istasyonlara kabulü veya durmadan geçişleri dışında lokomotif ve vagonlar ile diğer demiryolu çeken ve çekilen araçlarının tek tek veya birbirine bağlı olarak dağıtılması, toplanması veya birleştirilmesi ya da iltisak hattına bırakılması/alınması operasyonlarını kapsayan ve tüzel kişiler tarafından verilen hizmetleri,

u) Mesleki yeterlik: İşletmenin sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinliği,

ü) Mücbir sebep: Doğal afetler, yangın, demiryolu kazaları ile ilgili olayları, ilgili hat kesimin bakım, onarım ve modernizasyon çalışmaları nedeniyle kapatılması, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmi veya genel seferberlik ilanı hallerini ve gerektiğinde Bakanlık tarafından belirlenecek benzeri diğer halleri,

v) Organizatör: Bu Yönetmeliğe göre demiryolu yük taşımacılığı alanında yetki belgesi almış tüzel kişilerin imkân, kabiliyet ve kapasitelerini kullanarak kendi nam ve hesabına yük taşımaya yaptırarak taşıma faturası düzenleyen Bakanlıkça yetki belgesi verilen tüzel kişileri ve şirketleri,

y) Orta düzey yönetici (ODY): Bu Yönetmelik kapsamında demiryolunda faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişiliğin faaliyetlerini sürekli ve etkin bir şekilde sevk ve idare eden, temsile sahip yetkili ortak ya da istihdam edilen kişileri,

z) Özel kullanıma ait demiryolu altyapısı: Ulusal demiryolu altyapı ağına iltisak hattı ile bağlantısı olan, teknik ve idari kontrolü ve kullanım tasarrufu kamu, gerçek veya tüzel kişiye ait olan demiryolu altyapısını,

aa) RID: 21/3/1985 tarihli ve 3172 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Uluslararası Demiryolu Taşımacılığına İlişkin Sözleşmenin (COTIF) C ana eki olan Tehlikeli Eşyanın Demiryolu ile Uluslararası Taşımaya İlişkin Yönetmeliği,

bb) Şebeke: Bir demiryolu altyapı işletmecisinin sahip olduğu ve/veya onun tarafından yönetilen ve ulusal demiryolu altyapı ağı içinde yer alan tüm demiryolu altyapı ağını,

cc) Şehir içi raylı toplu taşıma hizmetleri: Ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olmayan bir şehir merkezi veya şehirleşmiş bölge, il ve civar bölgeleri arasındaki ulaşım ihtiyaçlarının karşılanması için sunulan metro, tramvay, banliyö ve benzeri raylı sistemler ile verilen demiryolu ulaştırma hizmetlerini,

çç) Şirket:13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre tutulan ticaret siciline kayıtlı şirketi,

dd) TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünü,

ee) Tehlikeli madde: RID Bölüm 3.2'deki tehlikeli maddelerden tablo A'da yer alan madde ve nesnelere,

ff) Tüzel kişiler: Ticaret şirketleriyle, amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşları,

gg) Ulusal demiryolu altyapı ağı: Türkiye sınırları içerisinde bulunan il ve ilçe merkezleri ve diğer yerleşim yerleri ile limanlar, hava meydanları, organize sanayi bölgeleri, lojistik ve yük merkezlerini birbirine bağlayan, kamuya veya şirketlere ait bütünlük demiryolu altyapısı ağını,

ğğ) Üst düzey yönetici: Bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişiliği temsil ve ilzam ederek ve/veya bu kişilerin faaliyetlerini fiilen sevk ve idare ederek sürekli ve etkin bir şekilde yöneten, temsile sahip yetkili ortak ya da istihdam edilen kişileri,

hh) Yetki belgesi: Bu Yönetmelik kapsamında bir faaliyette bulunacak gerçek kişilere, tüzel kişilere çalışma izni veren ve Bakanlık tarafından düzenlenen belgeyi,

ıı) Yolcu treni işletmecisi: Ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yolcu taşımacılığı yapmak üzere kurulmuş ve Bakanlıkça yetki belgesi verilen tüzel kişileri,

ii) Yük treni işletmecisi: Ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yük taşımacılığı yapmak üzere kurulmuş ve Bakanlıkça yetki belgesi verilen tüzel kişileri, ifade eder.

Demiryolu taşımacılığı faaliyetlerinde genel kural

MADDE 4- (1) Demiryolu taşımacılığı faaliyetlerinde genel kural, demiryolu taşımacılığı faaliyetlerinin ticari, ekonomik, sosyal ihtiyaçlara ve teknik gelişmelere bağlı olarak ekonomik, seri, elverişli, güvenli, kaliteli, çevreye kötü etkisi en az ve kamu yararını gözeterek tarzda serbest, adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında ve bu faaliyetlerin diğer ulaştırma türleriyle birlikte, birbirlerini tamamlayıcı olarak gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel Hükümler

Yetki belgesi alma zorunluluğu

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelik kapsamında ülke sınırları içinde demiryolu altyapı işletmecisi ve demiryolu tren işletmecisi ile demiryolu taşımacılığı alanında acente, gar veya istasyon işletmecisi faaliyetinde bulunacak gerçek ve tüzel kişilerin yapacakları faaliyetlere uygun yetki belgesini/belgelerini Bakanlıktan almaları zorunludur.

Yetki belgesi türleri

MADDE 6- (1) Demiryolu altyapı işletmecisi yetki belgesi-DA yetki belgesi; yurt içinde demiryolu altyapı işletmeciliği yapacak tüzel kişilere verilir. Demiryolu altyapı işletmecisinin aynı zamanda kendi ihtiyaçları için demiryolu tren işletmeciliği yapacak ise DB1 ve/veya DB2 yetki belgesi alması gerekmektedir. DB1 ve/veya DB2 yetki belgesi alan demiryolu altyapı işletmecisi ticari taşımacılık yapamaz.

(2) Yolcu treni işletmecisi yetki belgesi-DB1 yetki belgesi; ulusal demiryolu ağı üzerinde yolcu taşımacılığı yapacak tüzel kişilere verilir.

(3) Yük treni işletmecisi yetki belgesi-DB2 yetki belgesi; ulusal demiryolu ağı üzerinde yük taşımacılığı yapacak tüzel kişilere verilir.

(4) Manevra hizmetleri işletmecisi yetki belgesi-DB3 yetki belgesi; ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde manevra işleri yapan tüzel kişilere verilir. DB1, DB2 ve DA yetki belgelerinden herhangi birine sahip olan demiryolu işletmecileri DB3 yetki belgesi almış sayılır.

(5) Gar veya istasyon işletmecisi yetki belgesi-DC yetki belgesi; demiryolu altyapı işletmecisi yönetimi dışında kalan yerlerde ve/veya başka şirketlere ait gar/istasyon işletmeciliği yapacak tüzel kişilere verilir. DA yetki belgesi alan demiryolu altyapı işletmecileri DC yetki belgesini almış sayılır.

(6) Acente yetki belgesi-DE yetki belgesi; ticari amaçla yolcu veya yük taşımacılığı alanında acente hizmeti verecek gerçek ve tüzel kişilere verilir. DE yetki belgesi sahibi acenteler aynı zamanda tren işletmecisi değil ise kendi nam ve hesabına taşıma yapamaz. DE yetki belgesi faaliyetin şekline göre aşağıdaki türlere ayrılır:

a) DE1 yetki belgesi: Yolcu taşımacılığı alanında acentelik yapacaklara verilir. DB1 yetki belgesi alan yolcu treni işletmecileri sadece kendi işletmeleri için acente işleri yapacaklarsa DE1 yetki belgesini almış sayılır; ancak diğer demiryolu tren işletmecileri için acente işleri yapacaklarsa ayrıca DE1 yetki belgesi almak zorundadır.

b) DE2 yetki belgesi: Yük taşımacılığı alanında acentelik yapacaklara verilir. DB2 yetki belgesi alan yük treni işletmecileri sadece kendi işletmeleri için acente işleri yapacaklarsa DE2 yetki belgesini almış sayılır; ancak diğer demiryolu tren işletmecileri için acente işleri yapacaklarsa ayrıca DE2 yetki belgesi almak zorundadır.

Taşımacılık faaliyetinin genel ilkeleri

MADDE 7- (1) Demiryolu taşımacılık faaliyetlerinin ikili ve çok taraflı uluslararası antlaşma ve sözleşmelere, kanunlara, bu Yönetmeliğe ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi esastır. Buna göre;

a) Yetki belgesi almaya hak kazanmış demiryolu altyapı işletmecisinin faaliyetlerine başlayabilmesi için ilgili mevzuat kapsamında tanımlanan bir emniyet yönetim sistemini kurması ve Bakanlıktan emniyet yetkilendirme belgesi alması gerekir.

b) Yük, yolcu veya manevra hizmetleri işletmecisinin bu Yönetmeliğe göre almış olduğu yetki belgesi demiryolu altyapısına doğrudan erişim hakkı vermez. Ulusal demiryolu altyapısına erişim hakkı alabilmesi için ilgili mevzuat kapsamında tanımlanan bir emniyet yönetim sistemini kurması ve Bakanlıktan emniyet sertifikası alması, 13 üncü maddeye göre sigorta poliçesi, kefalet senedi veya teminat mektubu alması, demiryolu aracının tescil edilmesi, kritik görev yapacak çalışanın 31/12/2016 tarihli ve 29935 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tren Makinist Yönetmeliği ile 31/12/2016 tarihli ve 29935 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Demiryolu Emniyet Kritik Görevler Yönetmeliğinde belirtilen belge veya belgelere sahip olması, demiryolu altyapı işletmecisi ile altyapı erişim sözleşmesi imzalaması gerekir.

c) Demiryolu tren işletmecilerinin demiryolu altyapısına erişimi, demiryolu altyapı işletmecisi tarafından ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılacak işlemlerle gerçekleşir.

ç) Demiryolu işletmecileri, yapacakları faaliyetin kapsamına uygun bir yetki belgesi almadan bu Yönetmelikte belirtilen faaliyetlerde bulunamaz.

d) Yetki belgesi sahipleri, almış oldukları yetki belgesinin kapsamı dışında faaliyette bulunamaz.

e) Yetki belgesi sahipleri, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerini, Bakanlığa bildirdikleri merkez ve şubeleri ile varsa acentelerinin adreslerinde yürütmekle yükümlüdür, Bakanlığa bildirilmeyen yerlerde faaliyette bulunamaz.

(2) İlgili mevzuata göre tescili olmayan demiryolu bakım araçları dahil her türlü çeken ve çekilen demiryolu araçlarının ulusal demiryolu altyapısını kullanmalarına izin verilmez.

Taşımacılık faaliyetlerinde hizmetin sürekliliği

MADDE 8- (1) Yetki belgesi sahipleri, almış oldukları yetki belgesi kapsamına giren hizmetlerden, ayırım yapmaksızın herkesin yararlanmasını ve hizmetin sürekliliğini sağlamak zorundadır.

Tehlikeli maddelerin ve tehlikeli atıkların taşınması

MADDE 9- (1) Yetki belgesi sahipleri, tehlikeli madde ve tehlikeli atık taşımalarını ilgili mevzuat ve RID'e uygun olarak yapmak zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetki Belgesi Alma, Yenileme veya Değiştirme Şartları ve Gerekli Belgeler

Yetki belgesi alma veya yenilemenin genel şartları

MADDE 10- (1) Yetki belgesi almak veya yenilemek için başvuru sahiplerinin aşağıdaki şartları haiz olması gerekir:

a) 6102 sayılı Kanuna göre tutulan ticaret siciline kayıtlı ve ilgili yetki belgesi kapsamına uygun faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişi olması.

b) 11 inci maddede belirtilen şartları sağlaması.

c) 32 nci maddede belirtilen yetki belgesi ücretini ödemiş olması.

Yetki belgesi almanın ve yenilemenin şartları

MADDE 11- (1) Demiryolu altyapı işletmecisi yetki belgesi-DA yetki belgesi verilmesine ilişkin şartlar, Bakanlık tarafından ayrıca belirlenir.

(2) Yolcu treni işletmecisi yetki belgesi-DB1 yetki belgesi; 10 uncu, 13 üncü, 14 üncü, 15 inci ve 16 ncı maddelerde belirtilen şartları karşılayan demiryolu tren işletmecilerine verilir. Bu belgeye sahip olan işletmeci, demiryolu altyapı işletmecisinin belirlemiş olduğu kural veya mevzuata uymak zorundadır.

(3) Yük treni işletmecisi yetki belgesi-DB2 yetki belgesi; ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yük taşımacılığı yapmaya elverişli 10 uncu maddedeki yetki belgesi alma genel şartları ile 13 üncü, 14 üncü, 15 inci ve 16 ncı maddelerde belirtilen sigorta, kefalet senedi veya teminat mektubunu, mesleki saygınlık, mali ve mesleki yeterliğe ilişkin şartlarını karşılayan demiryolu tren işletmecilerine verilir. Bu belgeye sahip olan işletmeci, demiryolu altyapı işletmecisinin belirlemiş olduğu kural veya mevzuata uymak zorundadır.

(4) Manevra hizmeti işletmecisi yetki belgesi-DB3 yetki belgesi; ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde manevra hizmeti veren tren işletmelerine 10 uncu maddedeki yetki belgesi alma genel şartları ile 13 üncü, 14 üncü, 15 inci ve 16 ncı maddelerde belirtilen sigorta, kefalet senedi veya teminat mektubunu, mesleki saygınlık, mali ve mesleki yeterliğe ilişkin şartları karşılayan demiryolu tren işletmecilerine verilir. Bu belgeye sahip olan işletmeci, demiryolu altyapı işletmecisinin belirlemiş olduğu kural veya mevzuata uymak zorundadır.

(5) Gar veya istasyon işletmecisi yetki belgesi-DC yetki belgesi için başvuranların en az 5.000.000 TL (beşmilyon Türk Lirası) sermayesine sahip olması gerekir. Ayrıca DC yetki belgesi, 10 uncu maddedeki yetki belgesi alma genel şartları ile 14 üncü ve 15 inci maddelerde belirtilen mesleki saygınlık ve mali yeterlik şartlarını karşılayan gar veya istasyon işletmecilerine verilir. Yetki belgesi alan gar veya istasyon işletmecileri, işlettikleri gar veya istasyona ait bilgileri, varsa kira sözleşmesini ve demiryolu altyapı işletmecisi ile yapılan protokol ve/veya sözleşmeyi Bakanlığa bildirir.

(6) Yolcu taşımacılığı acente yetki belgesi-DE1 yetki belgesi için başvuranların en az 50.000 TL (ellibin Türk Lirası) sermayesine sahip olması, acentelik hizmetine elverişli müstakil bir büroya veya istasyon ya da gar içindeki bürolardan birinde yeterli kullanım alanına sahip olması gerekir. Ayrıca DE1 yetki belgesi, 10 uncu maddedeki yetki belgesi alma genel şartları ile 14 üncü ve 15 inci maddelerde belirtilen mesleki saygınlık ve mali yeterlik şartlarını karşılayan acentelere verilir. Köy, kasaba ve beldelerde faaliyette bulunmak üzere DE1 yetki belgesi almak isteyenlerden sermaye veya işletme sermayesi şartı aranmaz ve yetki belgesi ücretinde % 80 indirim uygulanır.

(7) Yük taşımacılığı acente yetki belgesi-DE2 yetki belgesi için başvuranların en az 250.000 TL (ikiyüzellibin Türk Lirası) sermayesine sahip olması, acentelik hizmetine elverişli müstakil bir büroya

veya istasyon veya gar içindeki bürolardan birinde yeterli kullanım alanına sahip olması gerekir. Ayrıca DE2 yetki belgesi, 10 uncu maddedeki yetki belgesi alma genel şartları ile 14 ve 15 inci maddelerde belirtilen mesleki saygınlık ve mali yeterlik şartlarını karşılayan acentelere verilir.

Yetki belgesi almak veya yenilemek için gerekli şartlar ve belgeler

MADDE 12- (1) Yetki belgesi almak isteyen gerçek kişilerin, kamu tüzel kişilerinin ve şirketlerin aşağıdaki belgeleri Bakanlığa vermeleri zorunludur:

- a) Temsil ve ilzama yetkili olanların yetkili olduklarına dair sicil tasdiknamesi.
- b) İlgili meslek odası ya da ticaret ve/veya sanayi odalarından birine kayıtlı olduğunu gösteren başvuru tarihinin içinde bulunduğu yılda alınmış belge.
- c) İlgili meslek odası ya da ticaret ve/veya sanayi odalarına kayıtlı gerçek ve tüzel kişilere ait geçerli unvan, adres, ortaklar, temsil ve ilzama yetkili olan kişiler, sermaye miktarı ve işgal konusunun yer aldığı ticaret sicili gazetesi/gazeteleri.
- ç) Yetki belgesi ücretinin ödenmesi.
- d) Yetki belgesi türüne göre 11 inci, 13 üncü, 14 üncü, 15 inci ve 16 ncı maddelerde yer alan ve sahip olunması zorunlu/şart olan hususlara ilişkin diğer belgeler.

Sigorta, kefalet senedi veya teminat mektubuna ilişkin genel ilkeler

MADDE 13- (1) Demiryolu tren işletmecileri, bir kaza meydana gelmesi halinde mali yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için Bakanlığa bu Yönetmelikte belirtilen hususlar ile ilgili mevzuata uygun sigorta poliçesi, teminat mektubu veya kefalet senedi verir. Poliçe, kefalet senedi veya teminat mektubu kapsamında istenecek teminatlar ile teminat tutarları Bakanlığın resmî internet sitesinde yayımlanır.

(2) Demiryolu tren işletmecilerinin yetki belgesi alma başvurusunda talep edilen sigorta poliçesini, teminat mektubunu veya kefalet senedini erişim sözleşmesini imzalamadan 15 gün önce Bakanlığa vereceğini yazılı olarak taahhüt etmesi zorunludur.

(3) Teminat mektubunu veya kefalet senedini veren ilgili kurum ve poliçeyi yapan sigorta kurumu, Bakanlığa en az 1 ay önce yazılı bildirimde bulunmadan poliçenin, kefalet senedinin veya teminat mektubunun kapsamını değiştiremez veya iptal edemez.

(4) Sigorta poliçesinin, kefalet senedi veya teminat mektubunun asgari teminat tutarı kişi başı 2.933.596,00 TL (iki milyon dokuzyüzotuzüçbin beşyüzdoksanaltı Türk Lirası), olay başı 189.263.365,00 TL (yüzseksendokuzmilyon ikiyüzaltmışüçbin üçyüzaltmışbeş Türk Lirası) toplamda 376.905.291,00 TL (üçyüzyetmişaltımilyon dokuzyüzbeşbin ikiyüzdoksanbir Türk Lirası)'den az olamaz. Bu tutarlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere 37 nci maddede belirtilen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Manevi tazminat talepleri için azami teminat tutarı sigorta poliçe, kefalet senedi veya teminat mektubu limitinin %20'si kadardır.

(5) Manevra işletmecisi için sigorta poliçesinin, kefalet senedinin veya teminat mektubunun asgari teminat tutarı kişi başı 2.000.000 TL (iki milyon Türk Lirası), olay başı 5.000.000 TL (beş milyon Türk Lirası) toplamda 10.000.000 TL (on milyon Türk Lirası)'den az olamaz. Bu tutarlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere 37 nci maddede belirtilen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Manevi tazminat talepleri için azami teminat tutarı sigorta poliçe, kefalet senedi veya teminat mektubu limitinin %20'si kadardır.

(6) Yetki belgesi verilen demiryolu tren işletmecileri, yaptırmış olduğu sigorta poliçesini, kefalet senedini veya almış oldukları teminat mektubunu yetki belgesinin geçerli olduğu süre boyunca devam ettirmek zorundadır. İşletmeler sigorta poliçesi, kefalet senedi veya teminat mektubunun geçerlilik süresi sona ermeden önce, yeni dönemi kapsayan sigorta poliçesini, kefalet senedini veya teminat mektubunun aslını süresi sona erecek poliçenin, kefalet senedinin veya teminat mektubunun bitim tarihinden 15 gün önce, Bakanlığa ibraz etmek zorundadır.

(7) Sigorta poliçe, kefalet senedi veya teminat mektubunun süresi en az 1 yıldır. Teminat mektubunun, Bakanlıkça kabul edilen Türkiye'de yerleşik bir bankadan alınması zorunludur.

(8) Bir demiryolu tren işletmecisinin hem yük hem de yolcu tren işletmeciliği yetki belgesi almak için başvurması durumunda her iki işletmeciliği kapsayan tek bir sigorta poliçesi, kefalet senedi veya teminat mektubu vermesi yeterlidir.

(9) Yürürlükte bulunan sigorta, kefalet senedi veya teminat mektubu ile ilgili diğer mevzuat hükümleri saklıdır.

Mesleki saygınlık şartları

MADDE 14- (1) Aşağıda belirtilen durumda olan bir işletmenin yetki belgesi alma, yenileme ve değiştirme talebi karşılanmaz:

a) İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilân eden, işlerini geçici durduran veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.

b) İflası ilân edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.

c) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilen.

ç) İlgili mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan.

d) İlgili mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan.

e) Başvuru tarihi itibarıyla, ilgili mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan.

f) Bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen.

g) İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı dahil olmak üzere sosyal hukuk ve iş hukuku yükümlülüklerini yerine getirmemiş olan.

Mali yeterlikle ilgili şartlar

MADDE 15- (1) Demiryolu işletmecileri mali yeterliğini ispat etmek amacıyla aşağıda belirtilen bilgi ve belgeleri sunar:

a) Yük, yolcu ve manevra hizmeti işletmecileri tarafından Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan finansal raporlama çerçevelerine uygun hazırlanmış ve bağımsız denetim kuruluşunun denetiminden geçmiş finansal tablolarını ve bunlara ilişkin bilgi ve belgeleri.

b) Yük ve/veya yolcu tren işletmecisinin, başvuru tarihi itibarı ile asgari 50.000.000 TL (ellimilyon Türk Lirası) sermayeye sahip olduklarını gösteren belgeler.

c) Manevra hizmeti işletmecisinin, başvuru tarihi itibarı ile asgari 5.000.000 TL (beşmilyon Türk Lirası) sermayeye sahip olduklarını gösteren belgeler.

ç) Demiryolu tren işletmecileri haricindeki acente, gar veya istasyon işletmecisi faaliyetlerinde bulunanlar için serbest muhasebeci, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavirce ya da vergi dairesince onaylanmış bilanço veya eşdeğer belgeleri.

Mesleki yeterlikle ilgili şartlar

MADDE 16- (1) Yetki belgesi alma, yenileme ve değiştirme talebinde bulunan işletmelerin, yetki belgesinde belirlenen hizmetleri, etkin ve güvenli bir şekilde gerçekleştirmesi ve izleyebilmesi ile bunu gerçekleştirmek için gerekli bilgi, tecrübe ve bir yönetim organizasyonuna sahip olması şarttır. Üçüncü fıkranın (a) bendinde belirtilen şartlara sahip personel, işletmecilik yetki belgesinin geçerli olduğu süre boyunca istihdam edilir. Söz konusu personelin değişmesi, istifası veya yeni atama yapılması durumunda Bakanlığa bildirilmesi zorunludur.

(2) Yetki belgesi alma, yenileme veya değiştirme talebinde bulunan işletmeler, yeterliklerini ispatlamak için Bakanlığa işletme organizasyon şemasını sunmak zorundadır.

(3) Yetki belgesi alma, yenileme veya değiştirme talebinde bulunan demiryolu tren işletmecileri ayrıca;

a) İşletmelerinde çalışacak olan en az bir adet üst düzey ve bir adet orta düzey yöneticiye ait bu Yönetmeliğe göre yeterliğini gösteren belgesini,

b) ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve OHSAS 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi belgelerini, sunmak zorundadır.

Yetki belgelerinin verilmesi

MADDE 17- (1) Yetki belgesi almak isteyen gerçek ve tüzel kişiler 12 nci maddede belirtilen belgelerle birlikte Bakanlığa yazılı olarak müracaat eder.

(2) Bakanlığa yapılan başvuruya ilişkin inceleme sonunda;

a) Yetki belgesi alma, değiştirme ve yenileme belgelerinin ilgili mevzuata uygun ve noksansız,

b) Talep edilen yetki belgesi için 13 üncü, 14 üncü, 15 inci ve 16 ncı maddelerde belirtilen şartların yetki belgesinin tür ve ilgisine göre sağlanmış, olması halinde yetki belgesi düzenlenerek verilir.

(3) Başvurunun yeterliği karşılamaması halinde Bakanlık bunun gerekçelerini başvuru sahibine yazılı olarak bildirir. Bu durumda yetki belgesi ücreti iade edilir.

(4) Yetki belgesi başvuruları 3 ay içinde karara bağlanır.

Yetki belgelerinin süresi

MADDE 18- (1) Bu Yönetmelik kapsamında verilen ve yenilenen yetki belgelerinin süresi 5 yıldır.

Yetki belgelerinin yenilenmesi

MADDE 19- (1) Yetki belgesi sahipleri, yetki belgelerinin yenilenmesi için; yetki belgesinin geçerlilik süresi ve 18 inci maddede belirtilen süre dikkate alınarak yetki belgesi geçerlilik süresi bitmeden 30 gün önce Bakanlığa yazılı olarak müracaat eder. Yetki belgesi, başvurunun uygun olması halinde düzenleme tarihi esas alınarak yenilenir.

(2) Askıya alınan veya süresi dolan yetki belgesinin yenileme ücreti yetki belgesi ücretinin %15'idir.

(3) Yetki belgesi sahipleri, yetki belgesinin geçerlilik süresinin sona erdiği tarihten sonra müracaat etmeleri halinde yetki belgesi yenileme hakkını kaybeder.

Yetki belgesinin değiştirilmesi

MADDE 20- (1) Bir demiryolu işletmecisi yetki belgesinin türünü değiştirmeyi talep etmesi halinde Bakanlığa başvurur. Bakanlık yeni talebe göre 18 inci maddede belirtilen süre içerisinde değerlendirir.

(2) Yetki belgesi sahiplerinin yetki belgesini, ücreti daha fazla olan bir yetki belgesiyle değiştirmeyi istemeleri halinde; talep edilen yetki belgesi için bu Yönetmelikte öngörülen şartları sağlamaları ve her iki yetki belgesinin değişiklik tarihindeki geçerli tam ücretleri arasındaki ücret farkını ödemeleri kaydıyla yetki belgeleri değiştirilir.

(3) Yetki belgesi sahiplerinin yetki belgesini, ücreti daha az olan bir yetki belgesiyle değiştirmeyi istemeleri halinde; talep edilen yetki belgesi için bu Yönetmelikte öngörülen şartları sağlamaları kaydıyla her iki yetki belgesi arasındaki ücret farkının iadesi yapılmaksızın yetki belgeleri değiştirilir.

(4) Değiştirmelerde yetki belgelerinin süreleri, kalan süre kadar geçerlidir.

Yetki belgesi alan demiryolu tren işletmecilerinin faaliyete başlamaları ve ara vermeleri

MADDE 21- (1) Yetki belgesi alan demiryolu tren işletmecileri yetki belgesi aldığı tarihten itibaren 6 ay içerisinde ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda emniyet yönetim sistemlerini kurup emniyet sertifikasını aldıktan sonra faaliyetlerine başlar. Ancak 6 ay içerisinde emniyet sertifikasını alamamış olan demiryolu tren işletmecilerine emniyet sertifikasının alınması için gereken sürenin 6 aydan fazla sürmesini öngörmeleri durumunda, başvuruları incelenerek ilave 6 ay ek süre verilebilir.

(2) Emniyet sertifikasına sahip demiryolu tren işletmecileri emniyet sertifikasını aldığı tarihten itibaren 1 yıl içerisinde faaliyetine başlar.

(3) Demiryolu tren işletmecileri emniyet sertifikaları geçerli olmak şartıyla faaliyetlerine kesintisiz olarak 1 yıldan daha uzun bir süre ara veremez.

(4) İkinci fıkrada belirtilen süre içerisinde demiryolu tren işletmecisine tahsis edilen kapasiteyi kullanıp kullanmadığı demiryolu altyapı işletmecisi tarafından Bakanlığa bildirilir.

(5) Yetki belgesi sahibi demiryolu tren işletmecileri, mücbir bir sebepten dolayı işletmeciliğe ara vermesi halinde bu durumu derhal Bakanlığa bildirir. Bakanlık söz konusu talebi değerlendirerek işletmeciye en fazla 6 ay süre verir. Mücbir sebebin devamı halinde Bakanlık tarafından bu süre uzatılabilir.

(6) Demiryolu tren işletmelerinin faaliyete başlamaları ile ilgili ilave kontroller ihtiyaç dahilinde Bakanlık tarafından ayrıca yapılır.

Yetki belgesi değişikliklerinin bildirim

MADDE 22- (1) Bakanlık bir yetki belgesi verdiğinde, belgeyi askıya aldığında, iptal ettiğinde veya değiştirdiğinde, söz konusu durumu demiryolu altyapı işletmecilerine derhal bildirilir. Bu bilgilendirme Bakanlığın internet sitesi aracılığıyla kamuoyuna ayrıca duyurulur. Yetki belgesi sahibi demiryolu işletmecileri ve sahip oldukları belgeler ile ilgili güncel durum ve değişiklikler Bakanlığın internet sitesinde ayrıca duyurulur.

Yetki belgelerinin devredilmemesi ve birleşmeler

MADDE 23- (1) Yetki belgeleri, adlarına düzenlenen demiryolu işletmecileri dışında başkaları tarafından kullanılamaz ve hiçbir şekilde devredilemez.

(2) Yetki belgesine sahip tüzel kişiliklerdeki pay sahipliği; satış, bağışlama veya muadili bir işlemle el değiştirebilir. Bu değişimin yapılabilmesi için temsil ve ilzama yetkili olanların bu Yönetmelikte öngörülen şartları sağlaması zorunludur.

(3) Demiryolu tren/altyapı işletmecilerinin birleşme başta olmak üzere hukuki ve mali durumunu etkileyen bir durumun ortaya çıkması halinde demiryolu tren/altyapı işletmecisi, bu durumu en geç 1 ay içinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(4) Tüzel kişiliklerin birleşmeleri halinde aşağıdaki kurallar uygulanır:

a) Yetki belgeli bir tüzel kişiliğin 6102 sayılı Kanuna uygun olarak aktif ve pasifiyle bir başka yetki belgeli tüzel kişiyle birleşmesi halinde; bu durum en geç 1 ay içinde Bakanlığa bildirilir. Bu Yönetmelikte öngörülen şartların sağlanması kaydıyla yetki belgesi, birleşilen tüzel kişilik adına unvan değişikliği gibi işlem yapılmak suretiyle Bakanlık tarafından düzenlenir.

b) Yetki belgesiz bir tüzel kişiliğin 6102 sayılı Kanuna uygun olarak aktif ve pasifiyle bir başka yetki belgeli tüzel kişiyle birleşmesi halinde; yetki belgesinin bu birleşmeye göre düzenlenebilmesi için yeni sahip ve/veya ortakların bu Yönetmelikte öngörülen şartları sağlaması zorunludur.

c) 7/10/2010 tarihli ve 27722 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (Tebliğ No:2010/4) ile 28/12/2013 tarihli ve 28865 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Birleşme ve Bölünme Tebliği (II-23.2) hükümleri saklıdır.

(5) Gerçek kişilerde 10 uncu maddede belirtilen şartların sağlanması halinde anne, baba, çocuk, eş ve kardeşlere yetki belgesi devri mümkündür. Bunların haricinde üçüncü kişilere yetki belgesi devredilemez.

(6) Aynı şirketler topluluğu bünyesinde ve aynı sahipliğe ait şirketler arasında, devir yapılacak şirketin bu Yönetmeliğin ilgili maddelerindeki şartları karşılaması koşuluyla yetki belgesi devri yapılabilir.

(7) Bu madde kapsamında düzenlenecek yetki belgesi için ücret alınmaz.

Nitelikli ve yeterli personel istihdamı

MADDE 24- (1) Yetki belgesi sahipleri, faaliyetleri süresince hizmetlerini yürütebilecek niteliklere sahip yeterli sayıda personel bulundurmamakla birlikte Bakanlığın ve diğer kurumların ilgili mevzuatına uymakla yükümlüdür.

(2) Yetki belgesi sahipleri, nitelikli ve yeterli sayıda personel istihdam etmemeleri durumunda doğacak her türlü zarardan sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk, Yükümlülük ve Haklar

Yetki belgesi sahiplerinin sorumlulukları

MADDE 25- (1) Yetki belgesi sahipleri; yolcu ve yük taşımalarının ilgili kanunlara, kararnamelere, yönetmeliklere ve diğer mevzuata, Türkiye’nin taraf olduğu antlaşma ve sözleşmelere uygun olarak yürütülmesinden sorumludur.

(2) Yük taşımacılığı alanında yetki belgesi sahibi tren işletmecileri, yükü teslim aldıkları andan teslim edinceye kadar, kendi kusurundan dolayı yükün tamamen veya kısmen kaybı, zayii, hasara uğraması, çalınması, güvenliğinin sağlanması, teslim alınan şeklinin muhafaza edilmesi, korunması, taşınması ve bir kaza nedeniyle trende görevli bulunan çalışanların yaralanması ve ölümünden sorumludurlar.

(3) Yolcu taşımacılığı alanında yetki belgesi sahibi tren işletmecileri, duraklamalar dahil olmak üzere kalkış noktasında trene binış anından, varış noktasında trenden iniş anına kadar olan seyahati

süresince kendi kusurundan dolayı meydana gelebilecek bir kaza nedeniyle yolcuların, trende görevli bulunan çalışanların ve üçüncü kişilerin yaralanması ve ölümünden sorumludur.

(4) Yetki belgesi sahipleri, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununda ön görülen tedbirler, kaideler ve yasaklamalara uygun olarak faaliyette bulunmaktan sorumludur.

(5) Yolcu taşımacılığı alanında yetki belgesi sahibi tren işletmecileri, taşıma sırasında yolcuya ikram ettikleri yiyecek ve içecek maddelerinin meri mevzuata uygun olmasından sorumludur.

(6) Yetki belgesi sahiplerinin, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatta belirlenen hükümler çerçevesinde iş ve işlemleri yürütmeleri zorunludur. Çevreyi ve insan sağlığını korumak, çevre kirliliğini önlemek amacıyla gerekli tüm tedbirleri almak ve faaliyetlerini bunlara uygun olarak yürütmekten ayrıca bu faaliyetlerine ilişkin olarak mevzuata uygunluk açısından yapılacak her türlü denetimlerde ilgili kurum ve kuruluşlara karşı yetki belgesi sahipleri sorumludur.

(7) Yetki belgesi sahiplerinin sorumluluğu ile ilgili olarak, uluslararası antlaşmalar ve sözleşmelerde yer alan hükümler saklıdır.

(8) Demiryolu altyapı işletmecileri, araç yetkilendirmesi olmayan demiryolu araçlarının ulusal demiryolu altyapı ağında kullanılmasından sorumludur.

(9) Acenteler bu sıfatla yapmış oldukları faaliyet ve işlemlerden demiryolu tren işletmecisi ile müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Yetki belgesi sahiplerinin yükümlülükleri

MADDE 26- (1) Yetki belgesi sahipleri, yolcuların ve/veya trende görevli çalışanların sağlıklı, rahat, emniyetli ve güvenli bir seyahat yapmasını sağlayacak tedbirleri almak, yolcuların ve/veya taşımaya kabul edilen yükün emniyetli ve güvenli bir şekilde taahhüt edilen yere kadar götürmekle yükümlüdür.

(2) DA, DB1, DB2 ve DB3 yetki belgesi sahipleri, trenleri ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak çalıştırmak amacıyla; trenlerde uygun nitelikli personeli görevlendirmek, bu personelin mesleki yeterlik belgelerinin yanlarında bulunup bulunmadığını kontrol etmek, teknik şartlara uymayan araçların tren dizisi içerisinde yer almasına engel olmak, güzergâh mesafesini dikkate alarak yeteri kadar tren personelini bulundurmakla yükümlüdür.

(3) Yolcu, bagaj veya eşya taşımaları, ilgili mevzuata ve demiryolu tren işletmecisi ile yolcu veya gönderen arasındaki sözleşmeye uygun olarak yapılır. Yolcu ve bagaj taşımaları biletsiz veya taşıma sözleşmesiz, eşya taşımaları ise senetsiz yapılamaz.

(4) Yetki belgesi sahipleri, 15 inci maddenin birinci fıkrası ile 33 üncü maddenin ikinci fıkrası çerçevesinde talep edilen bilgileri veya raporları her yıl ve istenildiğinde Bakanlığa göndermekle yükümlüdür.

(5) Yetki belgesi sahipleri ilgili kuruluşlarla iş birliği yaparak olağanüstü hal ve savaş halleri için Bakanlıkça hazırlanan taşıma hizmetlerine ilişkin planların kendileriyle ilgili gereklerini yerine getirmekle yükümlüdür.

(6) Yetki belgesi sahipleri, faaliyetleriyle ilgili olarak Bakanlık tarafından yayımlanan tebliğlere, yönergelere ve genelgelere uymakla yükümlüdür.

(7) Yetki belgesi sahipleri, tüzel kişiliklerinin son bulması veya herhangi bir sebeple faaliyetlerini bırakmaları halinde, bu hallerin gerçekleştiği tarihten itibaren 30 gün içinde Bakanlığa yazılı bilgi vermek ve yetki belgelerinin asıllarını iade etmekle yükümlüdür.

(8) Yetki belgesi sahibi tüzel kişiler; halka açık sermaye şirketlerinde hamiline yazılı hisse devirleri hariç, unvan, adres, vergi numarası, ortaklık, hisse devri, sermaye miktarı, yönetici değişikliklerini, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren 15 gün içinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(9) Yetki belgesi sahibi tüzel kişiler; temsil ve/veya ilzama yetkili şahıslara ilişkin değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihte Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. Aksi halde, değişiklik bildirilinceye kadar, değişiklik öncesi Bakanlığa bildirilmiş temsil ve/veya ilzama yetkili şahısların taleplerine göre iş ve işlemler gerçekleştirilir.

(10) Yetki belgesi sahipleri, verdikleri hizmetlerden engellilerin güvenli, bağımsız ve erişilebilirlik standartlarına uygun olarak yararlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(11) Yetki belgesi sahipleri, 16/7/1965 tarihli ve 697 sayılı Ulaştırma ve Haberleşme Hizmetlerinin Olağanüstü Hallerde ve Savaşta Ne Suretle Yürütüleceğine Dair Kanun, 4/11/1983 tarihli ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu, 24/5/1990 tarihli ve 90/500 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Seferberlik ve Savaş Hali Tüzüğü ve ilgili mevzuat ile 7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu çerçevesindeki sorumluluklarını yerine getirmekle yükümlüdür.

(12) Yetki belgesi sahiplerinin yükümlülüğü ile ilgili olarak, uluslararası antlaşmalar ve sözleşmelerde yer alan hükümler saklıdır.

(13) Yetki belgesi sahipleri 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan doğan sorumluluklarını yerine getirmekle yükümlüdür.

(14) Demiryolu tren işletmecilerinin yük, yolcu ve kamu hizmeti yükümlülüğünden kaynaklanan gelir ve gider hesapları ile muhasebeleri ayrı ayrı tutulur.

(15) Demiryolu altyapı işletmecileri demiryolu ulaşımının kesintisiz bir şekilde sağlanmasına yönelik bakım ve onarım faaliyetleri ile demiryolu trafiğinin emniyetli bir şekilde yönetimini sağlamakla yükümlüdür.

(16) Yetki belgesi sahipleri demiryolu altyapı işletmecisinin şebeke bildiriminde yayımlamış olduğu kurallara uymakla yükümlüdür.

(17) Yetki belgesi sahipleri; varsa faaliyetleri sırasında kullanacakları kısa unvanları ile varsa taşıtları üzerine yazdıracakları kendilerini tanıtan logo, amblem ve benzeri işareti Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

Hizmetten yararlananların hakları

MADDE 27- (1) Bu Yönetmelik kapsamında yetki belgesi sahiplerinin verdikleri hizmetlerden yararlananlar, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile sağlanan tüketicinin korunması haklarına sahiptir.

(2) Yetki belgesi sahipleri hizmetten yararlananlara kusursuz hizmet vermek zorundadır. Kusursuz hizmet, hizmetten yararlananların hakkıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetim, İdari Para Cezaları, Yetki Belgesinin Askıya Alınması ve İptali

Denetim

MADDE 28- (1) Yetki belgesi sahipleri bu Yönetmelik kapsamında yer alan tüm hususlar kapsamında Bakanlık tarafından her zaman denetlenebilir.

(2) Bakanlık tarafından yapılan denetimlerde bu Yönetmelikte belirtilen şartların karşılanmadığı tespit edilirse Bakanlık yetki belgesini askıya alabilir veya iptal edebilir.

(3) Denetim yapmakla görevli/yetkili olanlar tarafından istenilen belgelerin ibraz edilmesi zorunludur.

(4) Bakanlık tarafından yapılan denetimler sonucunda bir denetim raporu düzenlenir. Düzenlenen denetim raporu ilgili tarafa gönderilir.

Yetki belgesinin askıya alınması

MADDE 29- (1) Aşağıdaki durumlarda Bakanlık demiryolu işletmecilerine düzenlenen yetki belgesini askıya alabilir:

a) Demiryolu tren işletmecisinin mali ve mesleki yeterlik ile ilgili şartları karşılamadığının tespit edilmesi halinde Bakanlık, emniyet yönetim sistemi çerçevesinde hizmetin emniyetli bir şekilde sürdürülmesini sağlaması koşuluyla demiryolu tren işletmecilerine eksikliklerin giderilmesi için 6 ayı geçmemek üzere ek süre verebilir. Bu süre zarfında işletmecinin yetki belgesi askıya alınır.

b) Demiryolu işletmecileri, kendilerine yetki belgesi verilmesini belirleyen şartlara uygunluk durumunu etkileyebilecek her türlü gelişmeyi, meydana geldiği tarihten itibaren 60 gün içinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. Bu durumda, emniyet yönetim sistemi çerçevesinde hizmetin emniyetli bir şekilde sürdürülmesini sağlaması koşuluyla demiryolu tren işletmecilerine eksikliklerinin giderilmesi için 2 defaya mahsus olmak ve 6 ayı geçmemek üzere ek süre verilir. Bu süre sonunda eksikliklerin giderilmemesi halinde işletmenin yetki belgesi en fazla 6 ay süreyle askıya alınır.

c) 21 inci maddenin ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen hallerde işletmeciye tanınan makul süre içinde eksikliklerin giderilmemesi halinde, işletmenin yetki belgesi en fazla 1 yıl süreyle askıya alınır.

ç) Yük veya yolcu taşımacılığı yapan bir demiryolu tren işletmecisinin faaliyet türünü değiştirmesi veya genişletmesi durumunda aldığı emniyet sertifikasını faaliyet türüne göre güncellememesi halinde ilgili yetki belgesi 1 yıl süreyle askıya alınır.

İdari para cezaları

MADDE 30- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanması veya 28 inci maddede belirtilen denetlemeler sonucunda bu Yönetmeliğe aykırı hususların tespit edilmesi durumunda her bir kusur için 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi çerçevesinde Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürü veya yetkilendirdiği personel tarafından demiryolu tren işletmecilerine 47.303 (kırkyedibinüçyüzüç Türk Lirası), diğer demiryolu işletmecilerine 5.000 (beşbin Türk Lirası) idari para cezası karar tutanağı düzenlenir ve idari yaptırımlar uygulanır.

(2) Bu Yönetmelikte öngörülen idari para cezaları, bu Yönetmelikte düzenlenen iptal gibi idari yaptırımların uygulanmasına engel teşkil etmez.

(3) Verilen idari para cezaları, tebliğinden itibaren 1 ay içerisinde ödenir.

(4) İdari para cezası karar tutanakları ile ilgili tahsil, tebliğ ve diğer hususlarda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Yetki belgesi iptali

MADDE 31- (1) 29 uncu maddede belirtilen sürelerin sonunda işletmeciler tarafından eksiklerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde yetki belgeleri iptal edilir.

(2) 21 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen 6 aylık ilave ek süreye rağmen emniyet sertifikasını alamayanların yetki belgeleri iptal edilir.

(3) 13 üncü maddede belirtilen sigorta poliçesinin, kefalet senedinin veya teminat mektubunun yenilenmemesi veya iptali ya da kapsamının daraltılması durumunda demiryolu tren işletmecisinin yetki belgesi iptal edilir.

(4) Bakanlık, hakkında iflas veya benzeri işlemler başlatılan bir işletmenin makul bir süre içinde mali olarak kendini tekrar yapılandıramayacağına kanaat getirirse işletmenin yetki belgesi iptal edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Yetki Belgesi Ücretleri, İstatistik ve Bilgi Paylaşımı

Yetki belgesi ücreti

MADDE 32- (1) Bakanlıkça verilecek yetki belgeleri için EK-1’de yer alan ücret tablosunda belirtilen ücretler alınır. Ücret alınmadan yetki belgeleri verilmez. Unvan, adres ve bağlı olduğu vergi dairesi ve vergi numarası değişikliğinden dolayı süresi bitmeden yenilenen yetki belgelerinden ücret alınmaz.

(2) Düzenlenme işlemi tamamlanmış olan belge ücretleri iade edilmez ve geri ödenmez.

(3) Yetkilendirme ücretleri, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına yatırılır.

İstatistik

MADDE 33- (1) Bakanlık tarafından, demiryolu taşımacılık faaliyetlerinin genel seyrinin tespiti ve politika oluşturulması bakımından bu faaliyetlere ilişkin güvenilir verilere dayalı istatistikler oluşturulur.

(2) Bakanlık istatistiklerin oluşturulmasında yetki belgesi sahiplerinin göndereceği faaliyet raporlarından da yararlanır. Hangi yetki belgesi sahiplerinin nasıl bir takvime bağlı olarak faaliyet raporu gönderecekleri Bakanlıkça yayımlanacak bir genelge ile belirlenir.

(3) Bakanlık oluşturduğu ve uygun gördüğü istatistikleri yayımlar.

Bilgi paylaşımı

MADDE 34- (1) Yetki belgesi verilen demiryolu tren işletmecilerine ait ticari olmayan bilgiler Bakanlık Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğünün internet sitesinde yayımlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

TCDD’nin altyapı işletmecisi olarak yetkilendirilmesi

MADDE 35- (1) TCDD, 6461 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile ulusal demiryolu altyapı ağı içinde yer alan ve devletin tasarrufundaki demiryolu altyapısının kendisine devredilen kısmı üzerinde demiryolu altyapı işletmecisi olarak görevlendirildiğinden Bakanlık tarafından DA yetki belgesi ile süresiz olarak yetkilendirilmiştir.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 36- (1) Bu Yönetmeliğin hazırlanmasında, tek bir Avrupa demiryolu alanını tesis eden 21/11/2012 tarihli ve 2012/34/AB sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi dikkate alınmıştır.

Yeniden değerlendirme

MADDE 37- (1) Bu Yönetmelikte geçen parasal değerler her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

Alt düzenleyici işlemler

MADDE 38- (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması amacıyla, Bakanlıkça alt düzenleyici işlemler yapılabilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 39- (1) 19/8/2016 tarihli ve 29806 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürütülmekte olan iş ve işlemler, 39 uncu madde ile yürürlükten kaldırılan Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Elektronik tebligat sistemine üyelik

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Faaliyet gösteren demiryolu tren işletmecileri, gar ve istasyon işletmecileri, acenteler ve demiryolu altyapı işletmecileri 31/12/2024 tarihine kadar elektronik tebligat sistemine üye olurlar.

Yürürlük

MADDE 40- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 41- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yürütür.

EK-1

ÜCRET TABLOSU

Belge Tanımı	Simgesi	Ücret (TL)
Yolcu Tren İşletmecisi Yetki Belgesi	DB1	946.319,00
Yük Tren İşletmecisi Yetki Belgesi	DB2	946.319,00
Manevra Hizmetleri Yetki Belgesi	DB3	94.631,00
Gar veya İstasyon İşletmecisi Yetki Belgesi	DC	946.319,00
Yolcu Taşımacılığı Acente Yetki Belgesi	DE1	32.173,00
Yük Taşımacılığı Acente Yetki Belgesi	DE2	236.580,00